

Yhteenveto sidosryhmäkyselystä - TKI- järjestelmän nykytila ja kehittäminen

Yhteenveto laadittu yhteistyössä VNK, OKM, TEM
Parlamentaarinen TKI-työryhmä 26.9.2022

Parlamentaarinen työryhmä
Parlamentarisk arbetsgrupp

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Toteutus

- Sidosryhmille suunnattu kirjallinen kysely- ja kommentointikierrös toteutettiin [otakantaa.fi –palvelussa](https://otakantaa.fi-palvelussa). Vastaukset ovat sivustolla julkisesti nähtävissä.
- Vastausmahdollisuus oli auki 30.8. – 18.9. klo 16.
- Näkemyksiä pyydettiin:
 - TKI-järjestelmän vahvuuksiin ja heikkouksiin, sekä toimenpiteisiin järjestelmän kehittämiseksi
 - Julkisen T&K-rahoituksen suunniteltujen lisäysten kohdistamiseen
 - Uusiin avauksiin tai tarpeisiin rahoituksen kohdentamisessa
 - Julkisen T&K-rahoituksen vaikuttavuuteen ja sen luomiin kannusteisiin yksityiselle sektorille lisätä T&K-panostuksiaan
- Lisäksi oli mahdollista antaa muuta palautetta työryhmän työstä.

Lausuntoja saatiin 77 kpl

Aalto-yliopisto	Lapin ammattikorkeakoulu	Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto (Arene)	Lapin yliopisto	Suomen Yrittäjät
Business Finland	Laurea-ammattikorkeakoulu	Svenska handelshögskolan
BusinessOulu	LitePlacer Oy	Säätiöt ja rahastot ry
Centria-ammattikorkeakoulu	Luonnonvarakeskus	Taideyliopisto
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	Lääketeollisuus ry	Tampereen ammattikorkeakoulu
Dewaco Oy	Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto	Tekniikan Akateemiset (TEK)
DIMECC Oy	Oikeusministeriö	Tekniikan Akatemia -säätiö sr
Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)	Onesys Oy	Teknologian tutkimuskeskus (VTT) Oy
EnergySampo -ekosysteemi	Opetusalan Ammattijärjestö (OAJ)	Teknologiateollisuus ry
Etelä-Pohjanmaan liitto	Oulun yliopisto	Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Euroopan komissio	Professoriliitto	Tieteentekijöiden liitto
Helsingin yliopisto	SAK ry	Tutkimuksen vaikuttavuuden tukisäätiö
IQM Finland Oy	Satakunnan ammattikorkeakoulu	Tutkimuslaitosten yhteenliittymä (Tulanet)
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	Sivistystyönantajat	Työterveyslaitos
KanSei Consulting	Suomen Akatemia	Uudenmaan liitto
Karelia-ammattikorkeakoulu	Suomen Ekonomit	Yliopistojen opetusalan liitto (YLL)
Kemianteollisuus ry	Suomen startup-yhteisö ry	20 yksityishenkilöä
Keskuskauppakamari	Suomen yliopistojen rehtorineuvosto (UNIFI) ry	

Päähuomiot TKI-järjestelmän keskeisistä vahvuuksista ja heikkouksista (1/2)

- Useita TKI-järjestelmän keskeisiä osia pidettiin eri näkökulmista katsottuna sekä vahvuuksina että heikkouksina:
 - Työvoima ja koulutus
 - + Koulutusta ja osaavaa työvoimaa pidetään TKI-järjestelmän perusedellytyksenä. Koulutusjärjestelmän tasavertaisuutta ja tasa-arvoisuutta pidetään Suomen TKI-järjestelmän vahvuutena. Suomessa osaamistasoa pidetään yleisesti hyvänä kansainvälisesti verrattuna.
 - Osaajapulaa ja toimijoiden liian alhaista osaamistasoa pidetään samanaikaisesti merkittävänä heikkoutena. T&K-henkilöstön riittävä määrä tulevaisuudessa huolettaa.
 - Rahoitusinstrumentit ja -lähteet
 - + T&K-rahoitusinstrumentit on jaoteltu selkeästi ja soveltuvat hyvin yritystyyden eri TKI-rahoituksen vaiheisiin. T&K-rahoituksen hakeminen ja raportointi on yrityksille kevyttä. Instrumentit huomioivat hyvin erilaiset ekosysteemit ja mahdollistavat resurssien kohdistamisen kansallisesti tärkeisiin ohjelmiin ja sektorirajat ylittäviin kohteisiin.
 - T&K rahoituksen taso on yleisesti liian alhainen ja pitkäjänteisyyden puute on läpileikkaavaa – perustutkimuksesta aina ratkaisujen tuotteistamiseen ja skaalaamiseen asti. Rahoitusinstrumenteissa on merkittävä aukko tutkimuksen ja yritystoiminnan välillä soveltavassa tutkimuksessa.

Päähuomiot TKI-järjestelmän keskeisistä vahvuuksista ja heikkouksista (2/2)

- Yhteistyö korkeakoulujen ja yritysten välillä
 - + Organisaatioiden välinen matalahierarkkinen viestintä, yliopistojen ympärille muodostuneet osaamiskeskittymät ja henkilöstön liikkuvuus mahdollistavat läheisen yhteistyön. Alueellisesti kattava korkeakouluverkosto edistää elinkeinoelämän tarpeita koko Suomessa
 - Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden välinen yhteistyö on vähentynyt. Tutkimusorganisaatioiden keskinäinen kilpailu ja tieteenalojen siiloutuminen heikentää keskinäistä yhteistyötä. PK-yritykset eivät osallistu riittävästi TKI-toimintaan.
- TKI-politiikka
 - Kansallinen TKI-politiikka on hajautunut eri toimialoille ja kaipaa yhtenäisyyttä ja selkeää johtajuutta. TKI-politiikka ei ole strategisesti tärkeä ja läpileikkaava teema. Tutkimus- ja innovaationeuvoston toiminta koetaan tehottomaksi ja näkymättömäksi.

Päähuomiot tarvittavista TKI-järjestelmän kehitystoimenpiteistä

- Koulutustason nostaminen laajasti Suomessa ja tohtorien ohjaus TKI-tehtäviin
- Pitkäjänteisen, kannustavan ja ennustettavan toimintaympäristön luominen
- TIN:n kehittäminen strategiseksi toimijaksi, joka kattaa kaikkien ministeriöiden vastuualueet
- Yhteistyön tiivistäminen innovaatiotoimijoiden, keskeisten ministeriöiden ja niiden alaisten T&K-rahoittajien välillä
- Yliopistojen nykyistä parempi erikoistuminen ja profiloituminen
- Julkisen TKI-rahoituksen voimakkaampi suuntaaminen korkeakoulujen ja yritysten väliseen yhteistyöhön, osaamisen kaupallistamiseen ja skaalaukseen, lisäksi tutkimuslähtöisen T&K-toiminnan rahoitusta tulisi vahvistaa ja monipuolistaa

Päähuomiot T&K-rahoituksen ja suunniteltujen T&K-menolisäysten kohdistamisesta

- Rahoitusta kohdennettava globaalien haasteiden ratkaisuun (ilmastonmuutos, energiamurros, digitalisaatio, väestön ikääntyminen) sekä kansallisten vahvuuksien mukaisesti
- T&K-rahoitus tulee kohdentaa mitatun vaikuttavuuden ja laadun mukaisesti.
- Rahoitusta suunnattava kannustamaan yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyötä.
- T&K-järjestelmän rahoituksen nykyiseksi aukkokohtaksi koetaan soveltava tutkimus, ml. tutkimuslaitosten tutkimusrahoitus
- Yritysten TK-rahoitus on alle vertailumaiden tason. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pk-yrityskentän TKI-toiminnan vauhdittamiseen ja varmistettava, että julkinen rahoitus kohdennetaan yksityisiä investointeja vivuttavasti.
- Lisärahoitusta tärkeää kohdentaa myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perustutkimuksen rahoitukseen sekä korkealaatuisiin tutkimusinfrastruktuureihin
- Huolehdittava myös kansallisista rahoitusosuuksista EU:n ja kansainväliseen yhteistyöhön osallistumiseen

Päähuomiot uusista avauksista ja tarpeista rahoituksen kohdistamisessa

- Vastauksissa nousi esille tarve kansainvälisen yhteistyön vahvistamiseen TKI-sektorilla. Kansallisen rahoitusjärjestelmän tulisi kannustaa kansainväliseen TKI-työhön.
- Rahoitus ja yhteistyö tulisi priorisoida globaalien haasteiden torjunnan edistämiseen.
- Useiden vastaajien mukaan resursseja tulisi suunnata tukemaan erilaisten TKI-ekosysteemien vahvistamista. Suomen on panostettava osaamisalueisiin, jossa sillä on huippuosaamista ja kilpailuetua.
- Uusien teknologioiden kokeilumahdollisuuksiin on syytä panostaa.
- Taiteiden ja ihmistieteiden roolia tulee vahvistaa

Päähuomiot julkisen T&K-rahoituksen vaikuttavuudesta

- Vaikuttavuuden varmistamiseksi T&K-työn tuloksia tulee hyödyntää riittävästi. Oleellisena pidetään eri toimijoiden ja toisaalta eri tutkimushankkeiden välistä läheistä yhteistyötä.
- Perustutkimuksen rahoituksen kohdentamisessa vaikuttavuutta lisäävänä kriteerinä pidetään yleisesti tutkimuksen kansainvälisesti korkeaa laatua.
- Esteenä pidetään liian jaksottaista hankekohtaista rahoitusta, joka ei takaa resursseja vaikuttavuutta lisäävälle hankkeiden jälkityölle.
- Vaikuttavuuden mittaaminen ja monipuolinen tiedontuotanto vaikutusarvioinneissa on oleellista. Sekä ennako- että jälkiarvointiin tulisi kehittää ja varmistaa riittävä osaaminen ja resursointi arviointien tekoon.

Päähuomiot kannusteista yksityisen sektorin T&K-panostuksiin

- Vakaa ja ennustettava toimintaympäristö lisää yritysten investointihalukkuutta myös haasteellisina aikoina
- Kaikenkokoisilla yrityksillä tulisi olla kannusteet ja liiketoiminnallinen hyöty T&K-toimintaan ja yhteisiin hankkeisiin tutkimusorganisaatioiden kanssa.
- Julkisen T&K-rahoituksen yksityisiä T&K-panoksia vivuttava vaikutus tulee varmistaa hyödyntämällä tutkittua tietoa instrumenteista
- T&K-verohyvitystä pidetään laajasti hyvänä kannusteena yksityiselle sektorille

Muut huomiot

- Vastauksissa kiitettiin runsaasti työryhmää tähänastisesta työstä ja siitä, että työtä on tehty perusteellisesti ja sidosryhmiä osallistaen.
- Työryhmän työn toivotaan jatkuvan myös seuraavalla hallituskaudella; pitkän aikajänteen TKI-ohjelman katsotaan vaativan huolellista valmistelua ja katkeamatonta työskentelyä.

Kiitos!

Parlamentaarinen työryhmä
Parlamentarisk arbetsgrupp

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET